

Finansrapport

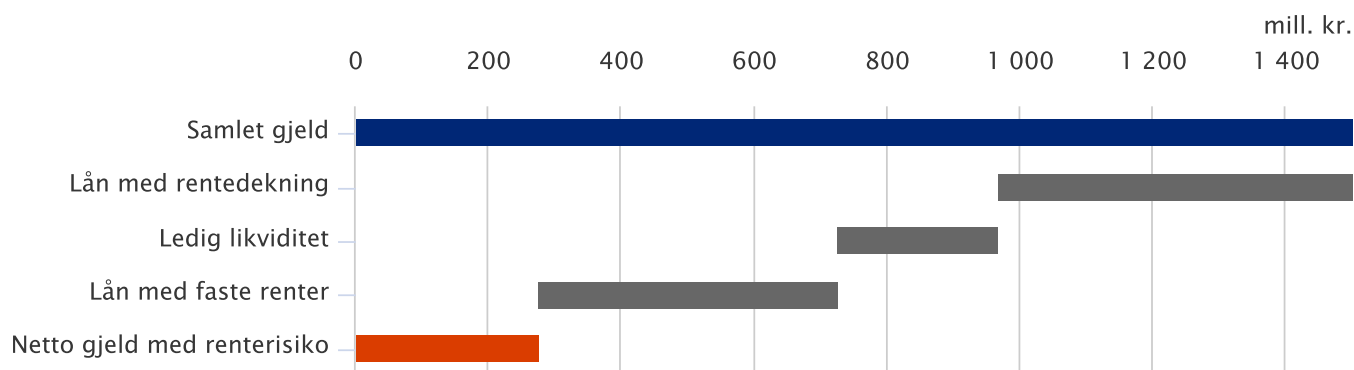

Hitra kommune

3. tertial 2025

1 Hovedoversikt	1
1.1 Netto gjeld med renterisiko	1
1.2 Nøkkeltall	1
1.3 Oppsummering	1
2 Krav i finansreglement og faktisk forvaltning	2
2.1 Kortsiktig aktiva	2
2.2 Langsiktig aktiva	2
2.3 Passiva	2
2.4 Kommentar	2
3 Kortsiktig finansiell aktiva	3
3.1 Likviditetsprognoser	3
3.2 Plassering av kortsiktig likviditet	3
3.3 Renter på kortsiktig likviditet	3
3.4 Kommentar	3
3.5 Sammensetning av kortsiktig likviditet	4
3.6 Kommentar	4
4 Langsiktig finansiell aktiva	5
4.1 Markedsverdi	5
4.2 Avkastning	5
4.3 Sammensetning	5
4.4 Kommentar	5
5 Gjeld	6
5.1 Samlet gjeld	6
5.2 Største lån i pst. av samlet gjeld	6
5.3 Lånekilder	6
5.4 Kommentar	6
5.5 Sammensetning av gjeld	7
5.6 Kommentar	7
6 Nedbetaling av gjeld	8
6.1 Løpetid på lån	8
6.2 Lån som må refinansieres innen 1 år	8
6.3 Avdrag på lån	8
7 Finansiell risiko	9
7.1 Nøkkeltall	9
7.2 Stresstest (1 pst. renteøkning)	9
7.3 Andel faste renter	9
7.4 Løpetid på faste renter	10
7.5 Årlige rentekostnader	10
7.6 Netto gjeld per innbygger	10
8 Renter	11
8.1 Egne rentebetingelser	11
8.2 Markedsrenter	11
8.3 Historisk renteutvikling	11
8.4 Den norske rentekurven	11
8.5 Kommentar	11
9 Vedlegg	12
9.1 Eksisterende lån	12
9.2 Rentebytteavtaler	15
9.3 Om finansrapporten	16
9.4 Ordliste	16
9.5 Disclaimer	19

1 Hovedoversikt

1.1 Netto gjeld med renterisiko

	31.12.2025	31.12.2024	Endring
Samlet gjeld	1 500	1 249	251
- Lån med rentedeckning	533	464	69
- Ledig likviditet	242	265	-23
- Lån med faste renter	450	452	-2
= Netto gjeld med renterisiko	275	68	207

1.2 Nøkkeltall

	31.12.2025	31.12.2024	Endring
Stresstest av "Netto gjeld med renterisiko" (1 pst.)	2,8	0,7	2,1
Lengde på faste renter	2 år	2 år, 6 mnd	-5 mnd
Løpetid på lån	24 år	23 år, 3 mnd	8 mnd
Lån som må refinansieres innen 12 måneder	0	0	0
Langsiktige aktiva	0	0	0

1.3 Oppsummering

Kommunen har en samlet gjeld på kr 1,500 mrd. Av dette utgjør:

- kr 533 mill. lån med rentedeckning (startlån, VAR-lån og lån med rentekompensasjon)
- kr 242 mill. er ledig likviditet
- kr 450 mill. er lån med faste renter

Kommunen har en netto gjeld med renterisiko på kr 275 mill. Det vil si at en økning i renten på 1 % medfører økte rentekostnader for den delen som anses som gjeld med renterisiko, med kr 2,75 mill. Endring i kapitalkostnadene for lån som har rentedeckning som VAR-området påvirker gebyrberegningene for abonnentene.

30,0% av samlet gjeld er nå på faste renter. Kravet i finansreglementet er mellom 20% til 80% (gjelder ut året 2026). To fastrentelån gikk over til flytende rente i 2025.

2 Krav i finansreglement og faktisk forvaltning

2.1 Kortsiktig aktiva

	Ja	Nei
Det er vedtatt rammer for forvaltningen	✓	
Forvaltning av ledig likviditet er i henhold til finansreglementet	✓	

2.2 Langsiktig aktiva

	Ja	Nei
Kommunen har langsiktige finansielle aktiva		✓
Det er vedtatt rammer for forvaltningen	✓	
Det utarbeides egen rapport	✓	
Forvaltningen er i henhold til finansreglement		✓

2.3 Passiva

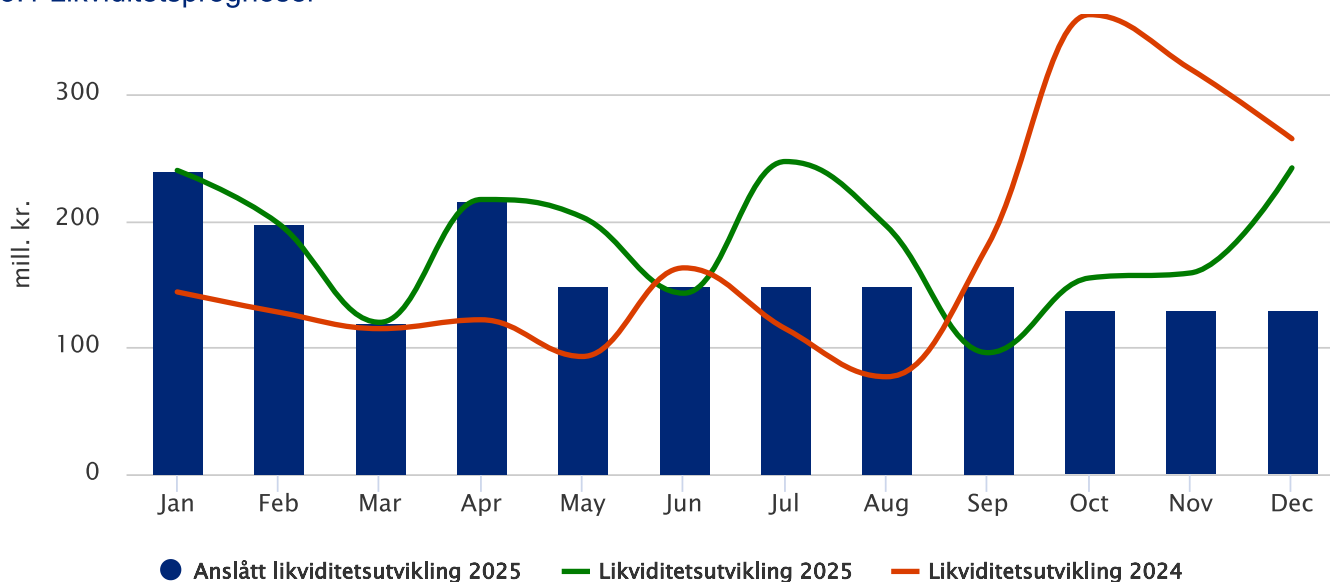
	Finansreglement			Faktisk forvaltning	
	Krav	Min	Maks	31.12.2025	31.12.2024
Største lån i prosent av samlet gjeld				6,7 %	6,1 %
Lån med faste renter som andel av kommunens samlede gjeld	✓	20,0 %	80,0 %	30,0 %	36,2 %
Lån med faste renter som andel av kommunens gjeld som belaster kommunekassen				49,0 %	61,3 %
Netto gjeld med renterisiko som andel av kommunens samlede gjeld				18,3 %	5,4 %
Løpetid på faste renter				2 år	2 år, 6 mnd
Andelen av samlet gjeld som må refinansieres innen 1 år				0 %	0 %
Renter og avdrag som andel av kommunens frie inntekter	✓		10,0 %	20,9 %	15,4 %

2.4 Kommentar

- Andel av lån på faste renter er på 30% av samlet gjeld (innenfor finansreglementet: minimum 20%-maks 80%)
 - Andel av lån på faste renter er på 49% av rentebærende gjeld, det vil si at kommunen har en lavere andel i fastrentelån, kr 450 mill., enn det er lån som belaster driftsbudsjettet, kr 918 mill.. Vektet løpetid på lån er 24 år.
Renter og avdrag eksklusiv VAR er 15,8% av kommunens frie inntekter. Dette er en av kommunens vedtatte handlingsregler. I et fireårsperspektiv bør den ligge på lik eller under 10%. I perioden 2026-2029 er det beregnet et gjennomsnitt på 14,3%. Totale renter og avdrag ligger på 20,9% av frie inntekter, en økning på 5,5% fra 31.12.2024.

3 Kortsiktig finansiell aktiva

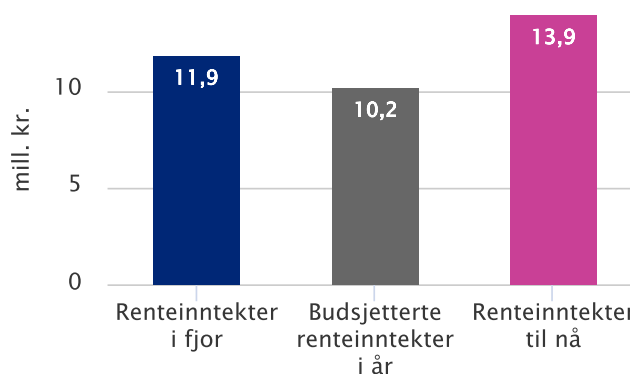
3.1 Likviditetsprognoser

3.2 Plassering av kortsiktig likviditet

	31.12.2025	31.12.2024	Endring
Hovedbank	197,9	223,3	-25,4
Andre banker	43,9	42,1	1,8
Rentepapirer	0	0	0
Aksjer	0	0	0
Annet	0	0	0
Sum	241,8	265,4	-23,6

3.3 Renter på kortsiktig likviditet

3.4 Kommentar

Kommunens likviditet er bankinnskudd.

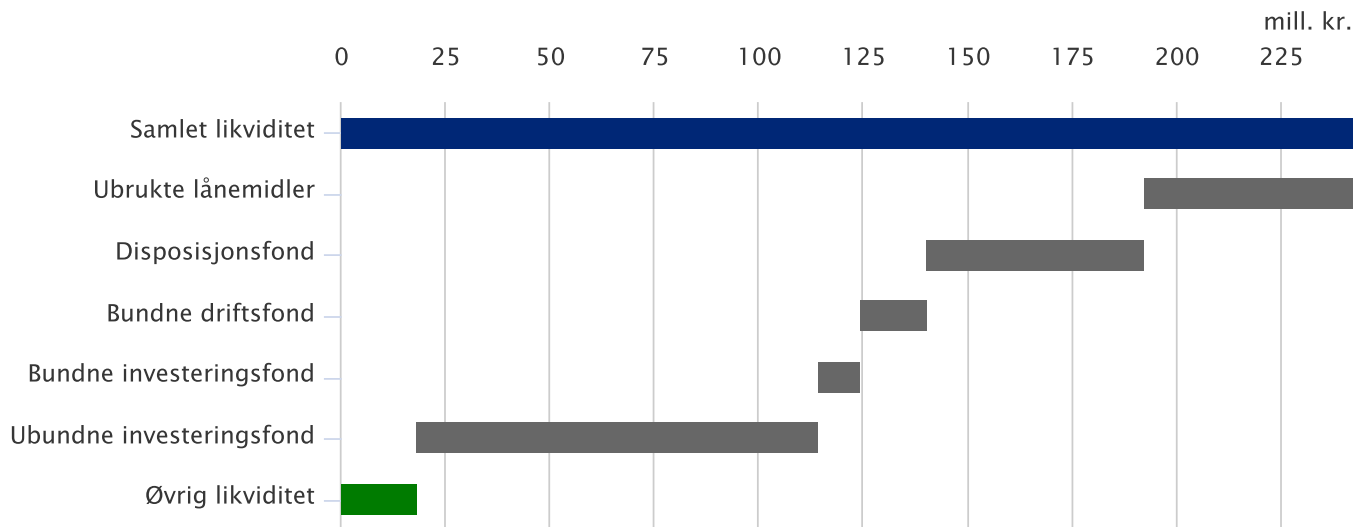
I 2025 ble det foretatt låneopptak i april med kr 100 mill., i juli med kr 100 mill. og i desember med kr 50 mill.

I 2025 satte Norges Bank ned renten to ganger. I juni med fra 4,5% til 4,25% og i september ned til 4,0%.

Gjennomsnittrenten er over det som ble lagt til grunn som budsjettrente (4,29% mot 4,1%).

Forutsetningen for budsjettet er låneopptak i nov/des. På grunn av likviditetsutviklingen og investeringstakten har låneopptakene blitt tatt opp tidligere i året. Dette medførte høyere rentekostnader enn forutsatt i opprinnelig budsjett for 2025. Budsjetterte rentekostnader ble satt opp i juni og i desember ved revidering av budsjettet.

3.5 Sammensetning av kortsiktig likviditet

	31.12.2025	31.12.2024	Endring
Ledig likviditet	242	265	-23
- Ubrukte lånemidler	50	47	3
- Disposisjonsfond	52	123	-71
- Bundne driftsfond	16	16	0
- Bundne investeringsfond	10	8	2
- Ubundne investeringsfond	96	77	19
= Øvrig likviditet	18	-6	24

3.6 Kommentar

Kommunen har en samlet likviditet pr. 31.12.25 på kr 242 mill. Dette er i hovedsak bankinnskudd.

-Ubrukte lånemidler utgjør 20,7% av det innestående.

-Bundne driftsfond utgjør 6,6%.

4 Langsiktig finansiell aktiva

Hitra kommune har ingen langsiktige aktiv

Hitra kommune

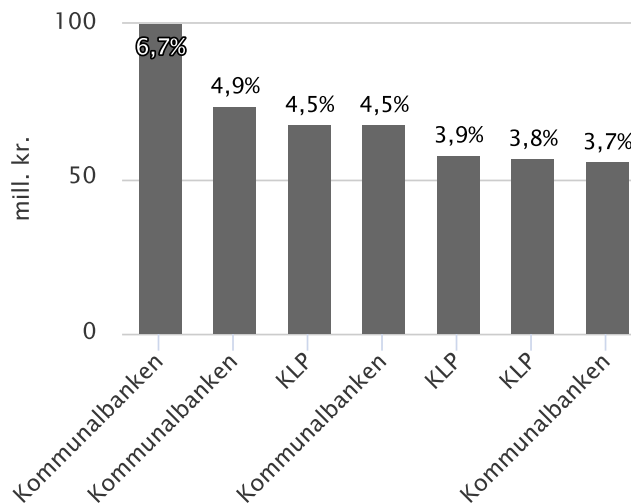
Side 5

5 Gjeld

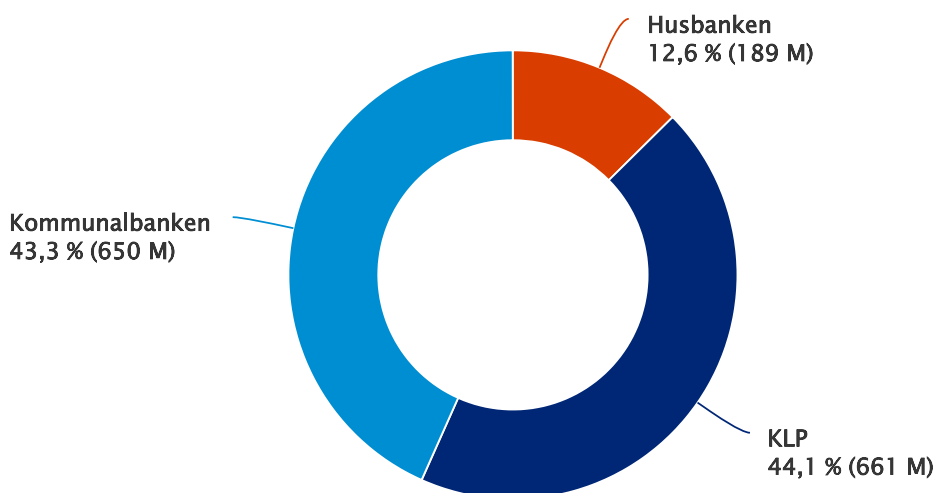
5.1 Samlet gjeld

	31.12.2025	31.12.2024	Endring
Husbanken	189	138	51
KLP	661	534	127
Banklån	0	0	0
Kommunalbanken	650	577	73
Sertifikater	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
Andre	0	0	0
Sum	1500	1249	251

5.2 Største lån i pst. av samlet gjeld

5.3 Lånekilder

5.4 Kommentar

Kommunen har til sammen 61 lån, av dette er 23 lån knyttet til Husbankens startlånordning.

Låneporteføljen er fordelt på 3 låneinstusjoner:

- o Kommunalbanken, kr 650 mill.

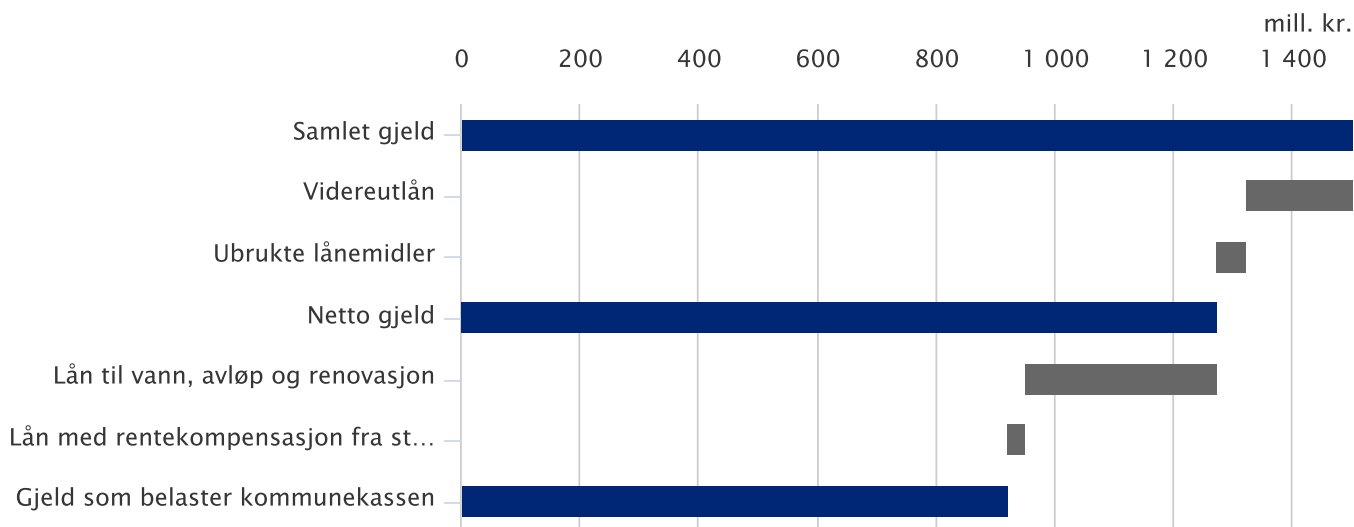
- o KLP Banken, kr 661 mill.

- o Husbanken, grunnkjøp/utleieboliger, kr 10 mill.

- o Husbanken, startlån, kr 178,9 mill. Kr. 10 mill. av dette er midler angående en forsøksordning til førstegangsetablerere.

De to siste årene har det vært økende etterspørsel etter startlån. I 2025 ble det lånt ut kr 35,5 mill. og i 2024 kr 39,5 mill. Ved årssikfte er det kr 24,6 mill. i ubrukte lånemidler til utlån av ordinære startlånemidler og kr 10 mill. i ubrukte lånemidler til startlån førstegangsetablerere.

5.5 Sammensetning av gjeld

	31.12.2025	31.12.2024	Endring
Samlet gjeld	1 500	1 249	251
- Videreutlån	179	127	52
- Ubrukte lånemidler	50	47	3
= Netto gjeld	1 272	1 075	197
- Lån til vann, avløp og renovasjon	323	302	21
- Lån med rentekompensasjon fra staten	30	35	-5
= Gjeld som belaster kommunekassen	918	737	181

5.6 Kommentar

Figuren viser hvor stor andel av samlet gjeld pr. 31.12.25 som bidrar til å belaste driftsbudsjettet.

Fellesnevner for de grå søylene er at dette er gjeld hvor rentekostnader enten blir finansiert av tilsvarende renteinntekter (videreutlån og ubrukte lånemidler), dekket av lovregulerte gebyrer (VAR) eller kompensert av staten (rentekompensasjon).

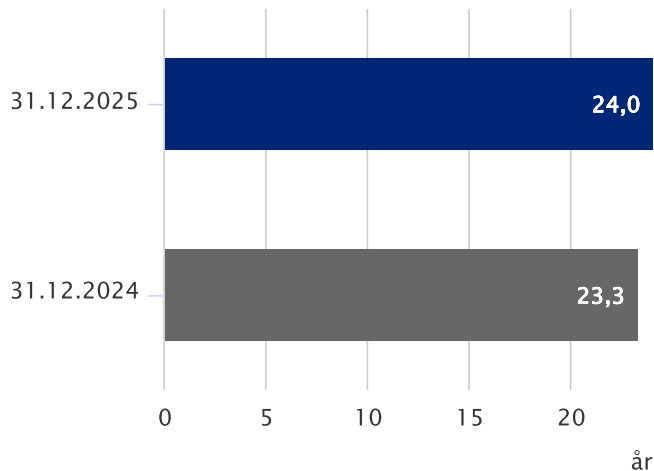
- Kommunens netto gjeld utgjør kr 1,272 mrd. pr. 31.12.25. Av dette blir kr 353 mill. sikret gjennom lovregulerte gebyrer og stønadsordninger.

Pr. 31.12.25 utgjør gjeld som belaster driftsregnskapet kr 918 mill. (rentebærende gjeld) av total gjeld, eller 61,2%

- **Trekkes likviditetsbeholdningen fra denne gjelden så er gjeld som belaster kommunekassen på kr 676 mill., som er 99,5% av driftsinntekter i 2025. I 2024 var tilsvarende størrelse kr 519,0 mill., dvs. 74,1% av driftsinntektene.**
- **Denne størrelsen er en av kommunens handlingsregel. Skal ikke være større enn eller lik 75%. I perioden 2026 til 2028 er gjennomsnittet i perioden beregnet til 117,2%.**

6 Nedbetaling av gjeld

6.1 Løpetid på lån

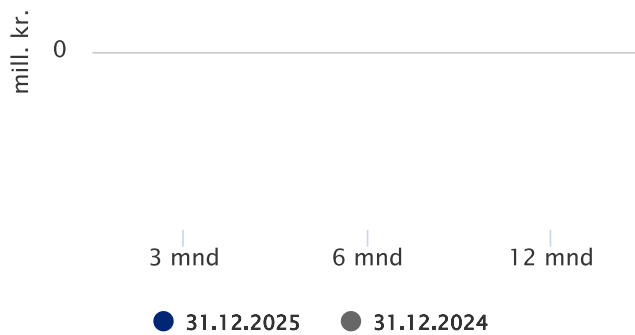
Kommentar

- Det betales en likviditetspremie for løpetid. Det er forskjellen i rente mellom kortsiktige og langsiktige lån.
- Lengre løpetid gir høyere likviditetspremie.
- Gjennomsnittlig løpetid på kommunens gjeldsportefølje er 24 år (31.12.25).

6.2 Lån som må refinansieres innen 1 år

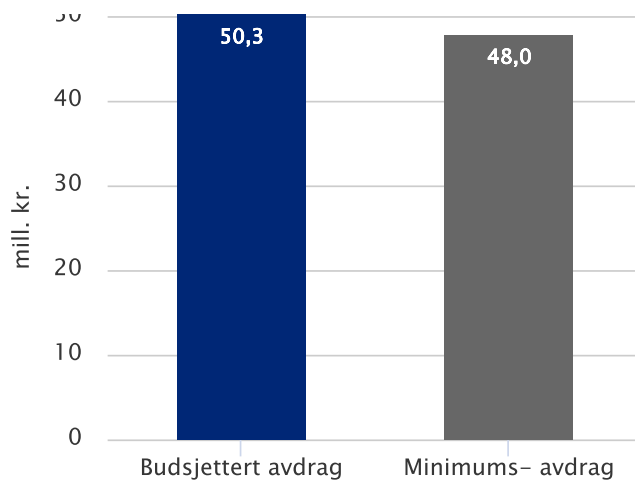
Kommentar

Ingen lån pr. dato som må refinansieres innen 1 år.

6.3 Avdrag på lån

Kommentar

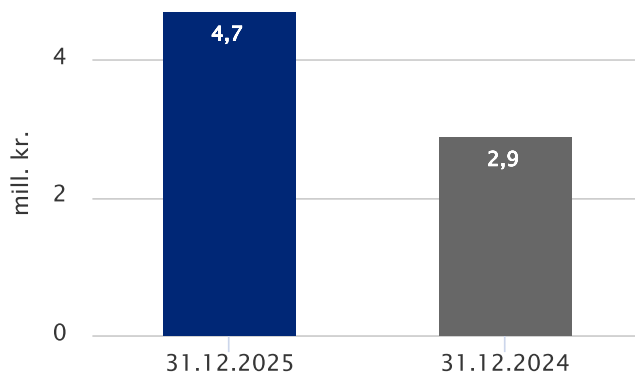
- Det var budsjettert med kr 50,3, mill. i avdrag i 2025 (revidert), det samme som betalte avdrag.
- Minimumsavdraget er beregnet til kr 48,0 mill., som utgjør 3,8% av netto gjeld (kr 1,272 mrd.).
- Netto gjeld har en estimert nedbetalingstid på 26,5 år. Kommunens avdragsprofil legger opp til en nedbetaling av netto gjeld på 25,3 år.**
- Total gjeld har en avdragsprofil på 29,8 år, mens estimert nedbetaling er 31,3 år.
- Kommunen betaler ned sine lån med høyere avdrag enn minimumsavdraget.

7 Finansiell risiko

7.1 Nøkkeltall

Renterisiko	31.12.2025	31.12.2024	Endring
Stresstest av gjeld som belaster kommunekassen, 1 pst.	4,7	2,9	1,8
Andel faste renter av lån som belaster kommunekassen	49,0 %	61,3 %	-12,3 p.
Løpetid på faste renter	2 år	2 år, 6 mnd	-5 mnd
Anslag på årlig rentekostnad	58,6	45,2	13,4
Budsjettert årlig rentekostnad	56,7	43,0	13,7
Likviditetsrisiko			
Lån som må refinansieres innen 12 måneder	0	0	0
Løpetid på lån	24 år	23 år, 3 mnd	8 mnd
Gjeld			
Netto gjeld	1 272	1 075	197
Netto gjeld per innbygger (tusen kroner)	228	199	29

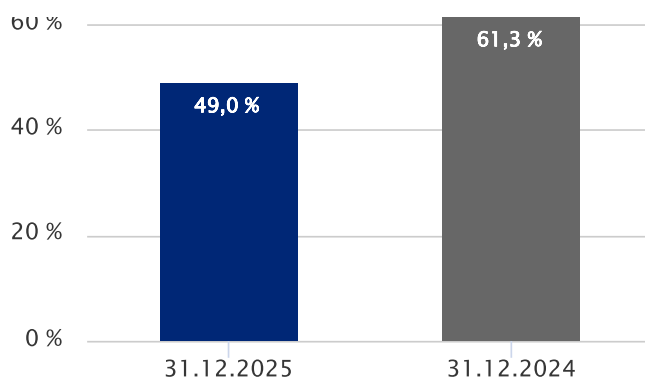
7.2 Stresstest (1 pst. renteøkning)

Kommentar

En økning i renten med 1% øker kommunens totale rentebelastning med kr 4,7 mill.
Gjeld som belaster kommunekassen er kr 918 mill.
Andelen faste renter av dette er kr 450 mill.
Differanse kr 468,0 mill. x 1% er kr 4,7 mill. i økt rentebelastning med 1% økning i rente.
Øvrig renteøkning på VAR belaster selvkostregnskapet.

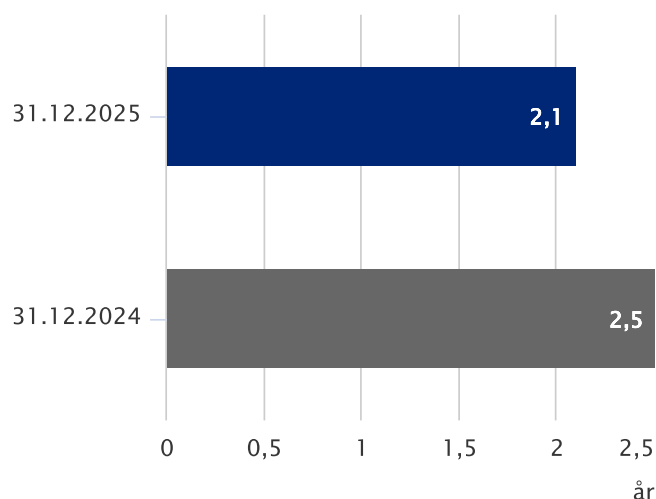
7.3 Andel faste renter

Kommentar

- Andelen lån til fastrente utgjør 49% av lån som belaster kommunekassen.
- Kommunen har ingen rentebytteavtaler.

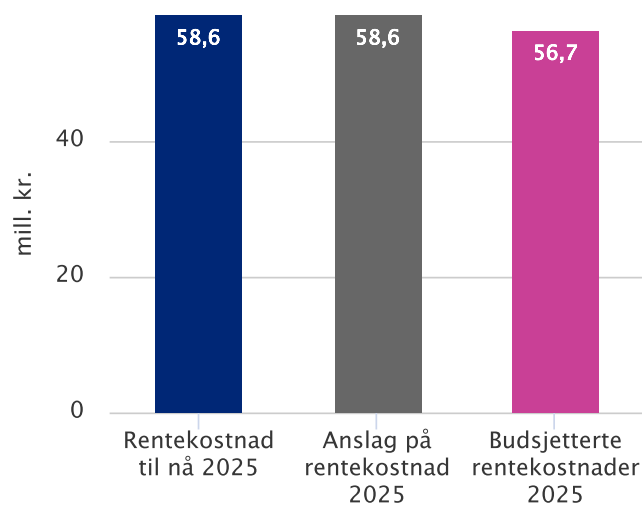
7.4 Løpetid på faste renter

Kommentar

- Pr. 31.12.25 er vektet rentebinding 2,1 år.
- 0,4 år lavere siden årsskiftet.

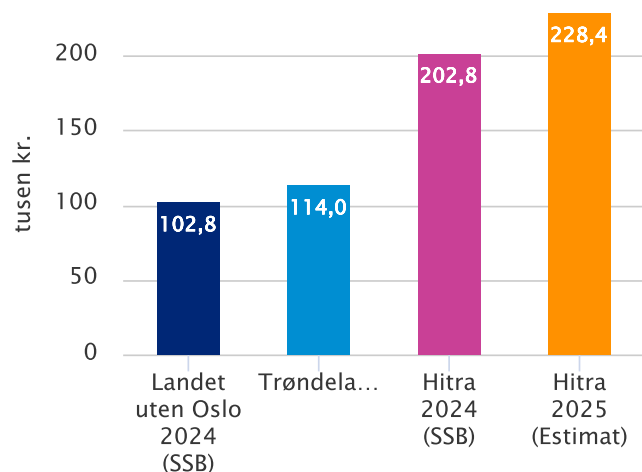
7.5 Årlige rentekostnader

Kommentar

Styringsrenten ble satt til 4,0% i september. I budsjettet for 2025 er det lagt til grunn en budsjettrente på 4,1%. Det var forventet en rentenedgang. Gjennomsnittrenten pr. 31.12 er 4,29%. Kommunen har foretatt tre låneopptak i 2025, ihht. vedtatt inv.budsjett og utviklingen i investeringene. Tidlig låneopptak medfører økte rentekostnader. Startlån er tatt opp med kr 58 mill.

7.6 Netto gjeld per innbygger

Kommentar

Kommunen hadde en netto gjeld pr. innbygger på kr 202.800 i 2024.

Pr. 31.12.25 er den på 228.400 pr. innbygger (innbyggertall 31.12.2025), som er dobbelt så høyt som landsgjennomsnittet i 2024. Dette er et estimat beregnet i denne rapporten.

Gjennomsnittet for fylket var kr 114.000 i 2024.

Foreløpige kostratall 2025 viser for fylket kr 117.312 i netto gjeld pr. innbygger og for landet uten Oslo kr 107.191 pr. innbygger.

8 Renter

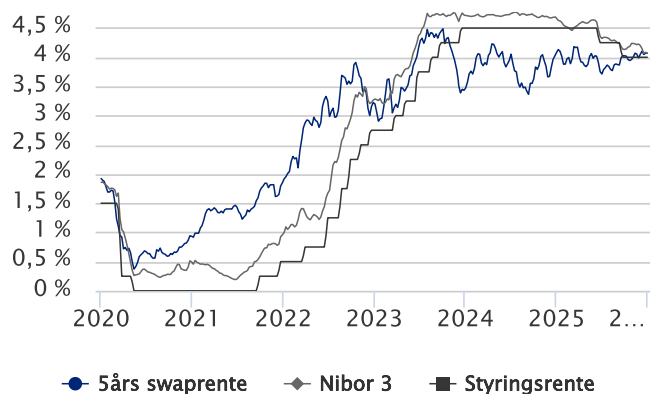
8.1 Egne rentebetingelser

	31.12.2025	31.12.2024	Endring
Flytende lån	4,76 %	5,22 %	-46 p.
Fastrentelån	3,18 %	2,55 %	63 p.
Rentebytteavtaler	0 %	0 %	0 p.
Gjennomsnittlig rente	4,29 %	4,25 %	4 p.

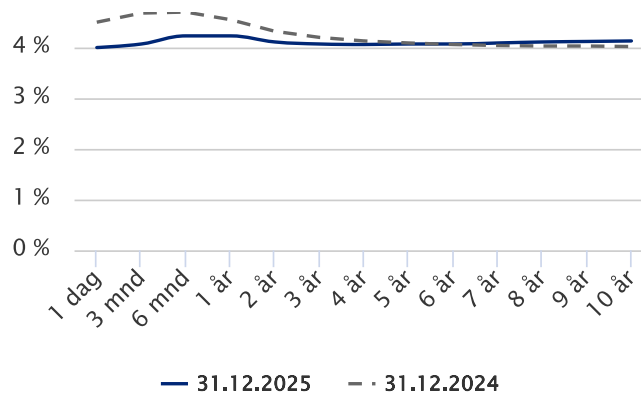
8.2 Markedsrenter

	31.12.2025	31.12.2024	Endring
Norges Banks styringsrente	4,00 %	4,50 %	-50 %
3 mnd. Nibor	4,07 %	4,68 %	-61 %
5 års swaprente	4,07 %	4,09 %	-2 %
10 års swaprente	4,13 %	4,02 %	11 %

8.3 Historisk renteutvikling

8.4 Den norske rentekurven

8.5 Kommentar

Oppsummering:

- Lån med flytende rente har en gjennomsnittrente på 4,76% - nedgang på 0,46% fra 31.12.24.
 - Lån med faste renter har en gjennomsnittrente på 3,18% - økning på 0,63% fra 31.12.24.
 - **Gjennomsnittrente totalt pr. 31.12.25 er 4,29%. Den var på 4,25% i 2024 og på 3,61% i 2023.**
- Rentebindingsperioden på fastrentelånene er fordelt fram i tid, med ulike utløpstidspunkt frem til 2028. Betingelsene har vært gunstig sammenlignet med det flytende rentenivået. Dette har gitt forutsigbarhet i kostnadene. Nå er fastrentelån til helt andre betingelser, dette medfører at gjennomsnittrenta øker.
- 3 mnd Nibor var på 4,07% pr. 31.12.25, ned med 0,61% fra 31.12.24.
 - Styringsrenten er på 4,00% pr. 31.12.25, ned med 0,5% fra 31.12.24.

9 Vedlegg

9.1 Eksisterende lån

Nr	Lånegiver	Hovedstol	RenteType	Rente	Rentebinding	Løpetid lån
1	Kommunalbanken_20100604	8 126 650	Fast	1,780 %	1 år	6 år, 2 mnd
2	Husbanken 14635056 Grunnlån	1 185 188	p.t.	4,281 %	14 d	20 år, 10 mnd
3	Husbanken 14634017 Grunnkjøp	1 536 927	Fast	2,978 %	7 år, 2 mnd	17 år
4	Husbanken 14637161 Dellån 10 Startl ...	3 816 226	p.t.	4,304 %	14 d	15 år, 5 mnd
5	Husbanken 14637161 Dellån 40 Startl ...	1 881 524	p.t.	4,304 %	14 d	15 år, 11 mnd
6	Husbanken_14639150	5 460 000	p.t.	4,304 %	14 d	19 år, 4 mnd
7	KLP_8317.55.73294	8 954 672	p.t.	4,830 %	14 d	32 år, 8 mnd
8	Husbanken_14638730	8 880 000	p.t.	4,304 %	14 d	18 år, 3 mnd
9	KLP_8317.50.21410	19 542 296	p.t.	4,830 %	14 d	17 år, 2 mnd
10	Husbanken_14640048	6 300 000	p.t.	4,304 %	14 d	22 år, 2 mnd
11	Kommunalbanken_20240268	67 666 660	Fast	4,210 %	1 år, 8 mnd	28 år, 8 mnd
12	Kommunalbanken_20200592	40 750 400	Fast	1,550 %	1 år, 11 mnd	19 år, 12 mnd
13	Husbanken 14637829 Startlån	4 620 000	p.t.	4,304 %	14 d	16 år, 4 mnd
14	Kommunalbanken_20160377	54 694 216	p.t.	4,850 %	14 d	20 år, 6 mnd
15	KLP_8317.57.98784	11 459 109	p.t.	4,830 %	14 d	15 år, 8 mnd
16	Husbanken 14636144 Startlån	2 900 000	p.t.	4,304 %	14 d	14 år, 5 mnd
17	Kommunalbanken_20190628	11 500 600	NIBOR 3M	4,820 %	1 mnd 15 d	18 år, 11 mnd
18	Husbanken 115443772-Startlån	612 195	p.t.	4,304 %	14 d	12 år
19	KLP_8317.64.51869	67 666 666	p.t.	4,730 %	14 d	28 år, 8 mnd
20	KLP_8317.53.13209	54 000 000	p.t.	4,830 %	14 d	17 år, 9 mnd
21	Kommunalbanken_20140627	48 492 080	Fast	2,290 %	2 år, 10 mnd	18 år, 10 mnd
22	Husbanken 14634388 Grunnkjøp	7 339 295	Fast	2,978 %	7 år, 2 mnd	17 år
23	Kommunalbanken_20170558	51 183 040	NIBOR 3M	4,950 %	1 mnd 15 d	16 år, 10 mnd
24	Kommunalbanken_20240164	47 500 010	p.t.	4,850 %	14 d	28 år, 5 mnd
25	Kommunalbanken_20200655	16 494 938	Fast	1,780 %	1 år	14 år, 8 mnd

Nr	Lånegiver	Hovedstol	RenteType	Rente	Rentebinding	Løpetid lån
26	Kommunalbanken_20110295	18 393 430	p.t.	4,850 %	14 d	15 år, 5 mnd
27	Husbanken 14638258 Startlån	4 900 000	p.t.	4,304 %	14 d	17 år, 3 mnd
28	Husbanken_14640808-forsøk	9 833 333	p.t.	4,304 %	14 d	29 år, 4 mnd
29	Husbanken_14640420	13 160 000	p.t.	4,304 %	14 d	23 år, 3 mnd
30	Kommunalbanken_20200652	915 320	p.t.	4,850 %	14 d	14 år
31	KLP_8317.50.21186	8 826 012	p.t.	4,830 %	14 d	13 år, 11 mnd
32	Kommunalbanken_20100615	16 817 500	Fast	1,780 %	1 år	15 år, 2 mnd
33	KLP_8317.56.23852	4 446 011	p.t.	4,830 %	14 d	33 år, 8 mnd
34	KLP_8317.65.61974	50 000 000	Fast	4,490 %	2 år, 3 mnd	29 år, 3 mnd
35	KLP_8317.59.18100	32 824 890	p.t.	4,865 %	14 d	20 år, 11 mnd
36	KLP_8317.50.27303	57 719 475	NIBOR 3M	4,950 %	1 mnd 15 d	29 år, 5 mnd
37	Husbanken_14639584	5 880 000	p.t.	4,304 %	14 d	20 år, 7 mnd
38	Kommunalbanken_20120504	26 916 605	p.t.	4,850 %	14 d	16 år, 10 mnd
39	KLP_8317.50.21151	31 400 121	Fast	2,465 %	1 år	21 år
40	KLP_8317.53.98115	29 927 403	Fast	1,787 %	1 år	17 år
41	Husbanken 14633325 Dellån 10 Startl ...	1 764 089	p.t.	4,304 %	14 d	10 år, 2 mnd
42	Husbanken_14639458	6 088 022	p.t.	4,304 %	14 d	20 år, 4 mnd
43	Husbanken 14639252 Dellån 10 Startl ...	8 000 000	p.t.	4,304 %	14 d	19 år, 7 mnd
44	KLP_8317.59.18119	32 824 890	Fast	2,095 %	2 år, 11 mnd	20 år, 11 mnd
45	Husbanken 14634542 Dellån 10 Startl ...	5 279 005	p.t.	4,304 %	14 d	17 år, 4 mnd
46	Husbanken_14640694	19 677 608	p.t.	4,304 %	14 d	28 år, 9 mnd
47	Husbanken 14633890 Dellån 10 og 30 ...	3 570 409	p.t.	4,304 %	14 d	5 år, 3 mnd
48	KLP_8317.64.12200	48 333 334	Fast	4,630 %	1 år, 6 mnd	28 år, 6 mnd
49	Kommunalbanken_20140629	55 510 740	NIBOR 3M	4,910 %	1 mnd 15 d	28 år, 10 mnd
50	Kommunalbanken_20250219	100 000 000	NIBOR 3M	4,870 %	1 mnd 15 d	29 år, 6 mnd
51	Husbanken 14635311 Dellån 10 Startl ...	1 266 654	p.t.	4,304 %	14 d	18 år, 6 mnd
52	KLP_8317.67.87115	50 000 000	Fast	4,483 %	2 år, 11 mnd	34 år, 12 mnd

Nr	Lånegiver	Hovedstol	RenteType	Rente	Rentebinding	Løpetid lån
53	KLP_8317.53.98107	46 131 420	p.t.	4,830 %	14 d	24 år, 6 mnd
54	KLP_8317.61.09877	57 200 000	p.t.	4,830 %	14 d	21 år, 11 mnd
55	Husbanken_14641001	14 000 000	p.t.	4,304 %	14 d	29 år, 7 mnd
56	KLP_8317.65.61982	50 000 000	p.t.	4,830 %	14 d	29 år, 3 mnd
57	Kommunalbanken_20190627	11 500 600	p.t.	4,850 %	14 d	18 år, 11 mnd
58	Kommunalbanken_20230477	73 548 420	p.t.	4,850 %	14 d	22 år, 11 mnd
59	Husbanken_14640796	13 766 666	p.t.	4,304 %	14 d	29 år, 4 mnd
60	Husbanken_146410683	20 000 000	p.t.	4,304 %	14 d	29 år, 11 mnd
61	Husbanken 14639715 Dellån 10	17 200 000	p.t.	4,304 %	14 d	21 år, 2 mnd
		1500184 649		4,287 %	8 mnd 2 d	24 år

9.2 Rentebytteavtaler

Nr	Kontraksnummer	Hovedstol	Fastrente	Start dato	Gjenstående løpetid
Hitra kommune					Side 13

9.3 Om finansrapporten

Finansrapporten er utformet etter § 8 i Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning og gir en beskrivelse av følgende forhold:

- Kommunens finansielle risiko
- Hvordan aktiva og passiva er sammensatt
- Markedsverdi for aktiva, både samlet og for hver gruppe av aktiva
- Verdi for passiva og verdi av lån som forfaller og må refinansieres innen 12 måneder
- Vesentlige markedsendringer
- Endringer i kommunens finansielle risiko
- Aktuelle markedsrenter og kommunens egne rentebetingelser
- Avvik mellom kravene i finansreglementet og den faktiske forvaltningen

9.4 Ordliste

Begrep	Definisjon
Anslag på årlig rentekostnad	Er et oppdatert anslag på kommunens rentekostnad for samlet gjeld. Estimert består av påløpte rentekostnader frem til rapporteringstidspunktet og estimerte rentekostnad for gjenstående måneder av året for samlet gjeld.
Avdrag på lån	Kommuneloven stiller krav til avdragsnivå på investeringer. Rapporten viser kommunens budsjetterte avdrag inneværende år og kommunens lovpålagte minimumsavdrag.
Avkastning, langsiktig aktiva	Er et oppdatert anslag på kommunens avkastning på langsiktig aktiva. Avkastningen er summen av renteinntekter, verdistigning på aksjer og utbytte. Kommunens langsiktige aktiva skal være definert i finansreglement. Se også renter på kortsiktig likviditet.
Avkastning til nå	Avkastning på kommunens langsiktige aktiva på rapporteringstidspunktet. Se avkastning, langsiktig aktiva.
Budsjettert avkastning	Er budsjettert avkastning på kommunens langsiktige aktiva. Budsjetterte avkastning i år er det som er lagt til grunn i årets budsjett. Se avkastning langsiktig aktiva.
Budsjetterte renteinntekter i år	Er budsjetterte renteinntekter på kommunens kortsiktig aktiva. Dvs. renteinntekter på aktiva som ikke er vedtatt som langsiktig aktiva.
Bundne driftsfond	Avsetninger som kommunestyret ikke kan disponere fritt. Midler på bundne driftsfond er som regel ubrukte tilskudd til bestemte formål.
Bundne investeringsfond	Avsetninger som kommunestyret ikke kan disponere fritt. Midler på bundne investeringsfond er knyttet bestemte fremtidig investering som ikke kan omdisponeres til andre formål.
Disposisjonsfond	Avsetninger som kommunestyret kan disponere fritt. Midler på disposisjonsfond stammer fra tidligere års overskudd og er ment som en buffer mot uforutsette kostnader eller inntektssvikt. Midler som er vedtatt forvaltet som langsiktig aktiva er ikke en del av kommunens ledige likviditet.
Egne rentebetingelser	Rentebetingelser på kommunens gjeld vektet ut fra lånets størrelse
- Flytende lån	- Viser gjennomsnittlig rente p.a. på lån med flytende rente
- Fastrentelån	- Viser gjennomsnittlig rente p.a. på lån med fast rente
- Rentebytteavtaler	- Viser gjennomsnittlig rente p.a. på rentebytteavtaler
- Gjennomsnittsrente	- Viser kommunens gjennomsnittlige rente p.a. som et veid gjennomsnitt av flytende lån, fastrentelån og rentebytteavtaler

Begrep	Definisjon
Fast rente	Gjelder rente med bindingstid. Beregningen tar utgangspunkt i rente på lån med rentebinding over 1 år og alle avtaler om rentesikring (uavhengig av gjenstående bindingstid). Lån med rentebinding under 1 år er definert som flytende rente. Se Flytende rente
Flytende rente	Renter på alle lån uten rentebinding eller lån med rentebinding der gjenstående løpetid er under ett år. Alle lån med p.t. betingelser og nibor-lån er definert som flytende rente. Ingen rentebytteavtaler er definert som flytende rente.
Frie inntekter	Frie inntekter er midler kommuner og fylkeskommuner fritt kan disponere uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regler. De frie inntektene består av skatteinntekter og rammetilskudd og utgjør om vel 75 pst. av kommunens samlede inntekter (inkl. momskompensasjon).
Gjeld som belaster kommunekassen	Er Samlet gjeld med fradrag for ubrukte låne og lån hvor renten finansieres av andre kilder enn kommunekassen.
Gjennomsnittlig rente	Gjennomsnittlig rente er beregnet som et veid gjennomsnitt av rentesatser på lån og rentesatser på finansielle instrumenter.
Gjenstående løpetid	Den tiden som står igjen før lånet skal være innfridd eller nedbetalt i henhold til låneavtalen.
Husbanken	Eid av den norske stat og tilbyr lån til kommuner og fylkeskommuner. Formålet er boligpolitisk. Kommunens lån i Husbanken er ofte knyttet til videre utlån av Startlån til førstegangsetablerere.
KLP	Norges største pensjonsselskap. Eid av kommuner, helseforetak og andre med offentlig tjenstepensjon i selskapet. Tilbyr lån til offentlig eid virksomhet og andre som utfører offentlige tjenester.
Kommunalbanken	Eid av den norske stat og tilbyr lån til kommuner og fylkeskommuner. Formålet er å sikre kommunesektoren stabil og rimelig finansiering.
Kredittmargin	Rentepåslag långiver har på markedsrentene.
Langsiktig aktiva	Kommunens langsiktige finansielle aktiva skal være angitt i kommunens finansreglement.
Ledig likviditet	All aktiva som kommunestyret ikke har definert som langsiktig aktiva
Lengde på faste renter	Gjennomsnittlig rentebinding på lån med faste renter og rentesikringsavtaler og sier noe om forutsigbarheten på kommunens faste renter. Rentebindingsperioden for hver enkelt avtale vektet i forhold til summen av alle fastrenteavtalene.
Likviditetsutvikling	Viser faktisk likviditetsutvikling og beste anslag på likviditet gjennom året.
Løpetid på lån	Angir nedbetalingstid på samlet gjeld. Nedbetalingstid er normalt i samsvar med investeringens levetid. I senere år er det blitt mer vanlig med kortere løpetid. Lånet må da refinansieres før investeringen er nedbetalt. Refinansieringsrisiko gjør at Kommunen derfor skal rapportere alle lån som må refinansieres innen de kommende 12 måneder.
Lån med rentedekning	Lån hvor rentekostnader er eksterntfinansiert: a) alle lån med rentekompensasjon fra staten b) alle startlån og andre lån kommunen har lånt ut videre c) alle lån knyttet til vann, avløp og renovasjon (VARF-området)

Begrep	Definisjon
Lån med rentekompensasjon fra staten	For å stimulere til rehabilitering og nybygg av skoler og svømmeanlegg, samt sikring og bevaring av kirkebygg mv. yter staten rentekompensasjon for påløpte kostnader til prosjektet. Ordningen med rentekompensasjon til skoler og svømmehaller ble avsluttet i 2016 og utfases over en 8 års periode.
Lån som belaster kommunekassen	Samlede lån fratrukket videre utlån, ubrukte lånemidler og lån finansiert gjennom kommunale avgifter (vann, avløp og renovasjon mv).
Lån som må refinansieres innen 12 måneder	Lån som forfaller og som må refinansieres innen 12 måneder. Er ofte avdragsfrie lån som inngår i en portefølje av lån med ulike løpetider.
Lån til vann, avløp og renovasjon	Lån til investeringer som finansieres over de kommunale avgiftene basert på selvkostprinsippet. Rentekostnader dekkes av brukerbetaling fra innbyggerne
Markedsrente	Generelt uttrykk for rentenivået med ulike løpetider i markedet.
- Norges Banks styringsrente	Fastsettes av Norges Bank og er renten som banker får på innskudd i Norges Bank over natten
- 3 mnd. Nibor	Norwegian Interbank Offered Rate. Renten norske banker betaler for å låne seg imellom.
- 5 års swaprente	Enkelt forklart er det prisen på en 5 års faste rente eksklusiv kreditmargin
- 10 års swaprente	Enkelt forklart er det prisen på en 10 års faste rente eksklusiv kreditmargin
Markedsverdi	Beløpet markedet er villig til å betale for et verdipapir
Minimumsavdrag	Kommuneloven stiller krav til laveste avdragsnivå på lån. Summen av alle lovpålagte avdrag utgjør kommunens årlige minimumsavdrag. Budsjettet avdrag må minst være på nivå med kommunens minimumsavdrag.
Netto gjeld	Kommunens samlede innlån fratrukket videre utlån og ubrukte lånemidler.
Netto gjeld pr. innbygger	Netto gjeld delt på antall innbyggere i kommunen.
Obligasjoner, aktiva	Plassering i et rentebærende verdipapir med løpetid over 1 år og avtalt årlig rente. Dette kan være enkeltstående obligasjoner eller plassering i et obligasjonsfond.
Obligasjoner, gjeld	Et lån kommunen tar opp ved å legge ut et rentebærende gjeldsbrev som noteres på Oslo børs. Obligasjoner er vanligvis et lån med fast rente som har løpetid på minst ett år.
Pengemarked, aktiva	Plassering i et rentebærende verdipapir med løpetid under 1 år. Dette kan være enkeltstående sertifikater eller plassering i et pengemarkedsfond.
Rentebinding	Avtalt bindingstid på renten.
Rentebytteavtaler	Avtale om fast rente uten at det er knyttet et lån til avtalen. Er et alternativ til lån med faste renter og er vanlig å knytte opp til lån med flytende rente. Rentebytteavtaler er et fleksibelt verktøy for å sikre at kommunens andel med faste renter er i tråd med kommunens finansreglement.
Samlet gjeld	Kommunens totale innlån, eksklusive eventuelle pensjonsforpliktelser.
Samlet likviditet	Den likviditeten som kommunen har til disposisjon
Sertifikater, gjeld	Lån som kommunen kan ta opp ved å legge ut et rentebærende gjeldsbrev notert på Oslo børs. Sertifikater er et kortsiktig avdragsfritt lån som har en løpetid fra 3 måneder til 12 måneder.

Begrep	Definisjon
Stresstest (1 pst)	Viser økonomiske konsekvenser ved en økning i rentenivået.
Stresstest av «Netto gjeld med renterisiko» (1 pst.)	Testen viser økning i netto rentekostnader hvis renten øker med 1 % p.a. Testen tar utgangspunkt i kommunens samlede gjeld fratrukket «lån med rentedekning», «kommunens ledig likviditet (penger på konto, men ikke langsiktig aktiva)» og «lån med faste renter».
Stresstest av gjeld som belaster kommunekassen	Testen viser økning av rentekostnad som belaster kommunekassen dersom renten øker med 1 % p.a. Testen tar utgangspunkt i gjeld som belaster kommunekassen korrigert for lån med faste renter.
Ubrukte lånemidler	Midler som står på bankkonto i påvente av en investering / forbruk.
Ubundne investeringsfond	Er avsetninger som kommunestyret kan disponere til investeringsformål. Midler på ubundne investeringsfond kan ikke disponeres til drift.
VARFS-formål	Lån til investeringer som finansieres over de kommunale avgiftene basert på selvkostprinsippet (vann, avløp, renovasjon, feiing og slam).
Vektet	Betyr at en tar hensyn til størrelsen på lånet (store lån teller mer enn små lån).
Vektet løpetid på lån	Uttrykk for gjennomsnittlig nedbetalingstid på låneporteføljen. Benevnes også som durasjon. Se definisjon Vektet.
Vektet rentebinding	Uttrykk for gjennomsnittlig bindingstid på renten og renteinstrumenter (rentebytteavtaler). Benevnes også som durasjon på rentebindingen. Se definisjon Vektet.
Videre utlån	Lån som kommunen har tatt opp for videre utlån til personer og virksomheter utenfor kommunen. Gjelder bl.a. startlån og lån til kommunale selskaper.
Øvrig likviditet	Gir et bilde av kommunens likviditet fratrukket fondsavsetninger og ubrukte lånemidler. Dersom Øvrig likviditet er negativ finansieres løpende betalingsforpliktelser av fondsavsetninger, ubrukte lånemidler, kassekreditt eller lån fra kommunens langsiktige aktiva.

9.5 Disclaimer

Finansrapporten er utarbeidet på bakgrunn av innrapporterte tall fra kommunen. SpareBank 1 gir derfor ingen garantier for at innholdet i rapporten er riktig. Det tas forbehold om at Finansrapporten kan inneholde tekniske unøyaktigheter eller feil. Rapporten kan inneholde mangler i forhold til forskriftens krav. SpareBank 1 fraskriver seg ethvert ansvar for eventuelle handlinger kommunen måtte foreta seg på bakgrunn av informasjon i Finansrapporten.